

דו"ח לתוכנית מחקר: - הגנה על פירות מנדרינה הדס ממכות שמש בעזרת רשתות צל שונות

מספר תוכנית המחקר:

שם המדריך / חוקר ראשי: ניצן רוטמן היחידה המקצועית: אגף הפירות שה"מ

שמות חוקרים שותפים: גל ספיר, צליל בראס מו"פ צפון

דואר אלקטרוני של החוקר הראשי: nitrot@shaham.moag.gov.il

תקציר

הגנה ממכות שמש וברד על זני פירות בעבר הוכחה כיעילה. בוצעו בעבר ניסויים בון הדס, סטאר רובי ותפוח גרני סמיט. כל הניסויים בוצעו בפריסת רשתות צל שונות בעזרת קונסטרוקציית ברזל יקרה. הזן הדס נשתל בארץ בצורה מסחרית ובעיקר בצפון החל מתחילת שנות התשעים. הזן הדס הוא מנדרינה, זריע של הזן אלנדייל, פותח ע"י דר' אברהם שקד, מיכה חמו וציוותם בשנות השמונים. הזן קודם על ידי לזן מסחרי החל מתחילת שנות האלפיים. הזן הדס, מנדרינה אפילה ביותר, נקטפת בשלהי העונה בחודשים מרץ אפריל. העצים מניבים יכול יפה גודל הפרי די גדול ללא כל טיפול של חומרי צמיחה. הזן נטוע בהיקף של כ 1,600 דונם עם פוטנציאל הרחבה. יש עדיין ביקוש להגדלת שטחי הזן במטרה לשווקו ליצוא. היבול הרב שנתי 4-5 טון לדונם. רבים מפירות הזן הדס נישאים בחלקים החיצוניים ביותר של העץ, עובדה החושפת אותם לפגעי מזג האוויר בעיקר מכות שמש בקיץ וברד בחורף. ע"י כיסוי ברשתות שונות. ברצוננו לבחון הגנה מכסימלית מפגעים אלו. בעבר נוסה על ידנו כיסוי רשת מסוג אחד עם קונסטרוקציה יקרה. היו תוצאות יפות למחקר, אבל לא היה שימוש מסחרי באמצעי בגלל מחירו. ברצוננו כעת להזייל את הטיפול ע"י כיסוי ישיר על העצים בתקופת הקיץ ובדיקת רשתות שונות. הצלחת המחקר הזה בהגנה על הפרי תעלה בצורה משמעותית את אחוזי היצוא והאריזה בון זה ותשפר את צבע הקליפה מצהוב לכתום. מחקר זה יגרום לפריצת דרך בכדאיות וברווחיות הכלכלית של הזן, יגדיל את היצוא ואף יגדיל את נטיעותיו של הזן

מטרת המחקר-

רבים מפירות הזן הדס נישאים בחלקים החיצוניים ביותר של העץ, עובדה החושפת אותם לפגעי מזג האוויר בעיקר מכות שמש בקיץ וברד בחורף. ע"י כיסוי ברשתות שונות. ברצוננו לבחון הגנה מכסימלית מפגעים אלו. בעבר נוסה על ידנו כיסוי רשת מסוג אחד עם קונסטרוקציה יקרה. היו תוצאות יפות למחקר, אבל לא היה שימוש מסחרי באמצעי בגלל מחירו. ברצוננו כעת להזייל את הטיפול ע"י כיסוי ישיר על העצים בתקופת הקיץ ובדיקת רשתות שונות.

שיטות וחומרים

המחקר יבוצע בחלקת הדס על כנת הטרוויר שנטעה בפרדס גון בשנת 2010

מרווח הנטיעה 3X6 מטר. בחלקה יבולים של 4-5 טון לדונם.

בניסויים 3 טיפולים: 5 חזרות לטיפול, בכל חזרה 30 עצים

א. הגנה ברשת קריסטלית 15% צל החל מ 1 ליוני

ב. הגנה ברשת צל שחורה 30% צל החל מ 1 ליוני

ג. ביקורת ללא רשת

בכל שנה יקטנו כל פירות העצים בזמן הבשלת הפרי בחודשים מרץ - אפריל.

יספרו וישקלו כל פירות העצים

בכל חזרה יערך בשטח מדגם לגודל פרי, יערך מדגם פירות פגועים ממכות שמש וברד.

בנוסף כל חזרה תיקטף בנפרד לאריזה בבית האריזה וקבלת כל הנתונים ממערך האריזה.

יבוצעו בדיקות הבשלה: אחוז מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה

תוצאות 2017

תוצאות מיון-

סיכום וניתוח תוצאות

הנתונים מהמדגם בשטח מוכיח את מה שנראה גם בעין שתחת הרשת השחורה הפירות נראים פחות פגועים. כמו כן, גם העצים עצמם נראים יותר ירוקים לעומת הביקורת.